

قانون آیین دادرسی
دادگاههای عمومی و انقلاب
در امور مدنی

غلامرضا فرح روز

چاپ اول

ایران قوانین و احکام

قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب/گردآورنده غلامرضا فرح‌روز-

تهران: میکائیل، ۱۳۸۳.

ISBN 964-7066-09-0 (ج. ۱) -

ISBN (ج. ۲)

964-7066-10-4 (ج. ۲) فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیپا.

مندرجات: ج. ۱. در امور مدنی. - ج. ۲. در امور کیفری.

۱. دادگاههای انقلاب - قوانین و مقررات - ایران. ۲. آیین دادرسی جزایی -

ایران. ۳. آیین دادرسی مدنی - ایران. الف. فرح‌روز، غلامرضا، ۱۳۲۹-

گردآورنده، ب. عنوان.

KMH۱۵۸۸/۱۲۸

کتابخانه ملی ایران

ب ۱۳۸۳

۳۴۷/۵۵-۴

۸۳-۲۴۹۹

— قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی

— تدوین: غلامرضا فرح‌روز

— ناظر چاپ: بنفشه اشجع

— چاپ اول: چاپخانه ارتش جمهوری اسلامی ایران

— تیراژ: ۵۰۰ جلد Email: Chaja @ Cressnet.com

— ناشر: میکائیل

— مرکز پخش: اشجع تلفن: ۲۵۱۲۸۳۴

ISBN: 964-7066-09-0

شابک: ۹۶۴-۷۰۶۶-۰۹-۰

بسمه تعالی

از آنجاییکه از زمان کارآموزی وکالت در نظر داشتم آراء و وحدت زویه و نظرات مشورتی اداره حقوقی و نظرات اندیشمندان و اساتید حقوق را در ذیل هر ماده قانون گردآوری نمایم اما این امر بدلائل متعددی امکان پذیر نبود تا اینکه به درخواست دوست عزیزم جناب آقای اصغر اشجع که در نشر و توزیع کتاب فعالیت دارند باین امر مبادرت نمودم.

امید است که اساتید معظم، بویژه قضات و وکلای محترم دادگستری از ارشاد و راهنمایی دریغ نفرمایند.

غلامرضا فرح روز-وکیل پایه یک دادگستری

فهرست مندرجات:

قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب کتاب اول - در	
امور مدنی.....	۱۱
کلیات:.....	۱۱
باب اول-صلاحیت دادگاهها.....	۱۴
فصل اول-در صلاحیت ذاتی و نسبی دادگاهها.....	۱۴
فصل دوم-اختلاف در صلاحیت و ترتیب حل آن.....	۲۸
باب دوم-وگالت در دعاوی.....	۳۴
باب سوم-دادرسی نخستین.....	۴۲
فصل اول-دادخواست.....	۴۲
مبحث اول-تقديم دادخواست.....	۴۲
مبحث دوم-شرایط دادخواست.....	۴۳
مبحث سوم-موارد توقیف دادخواست.....	۴۵
مبحث چهارم-پیوستهای دادخواست.....	۴۷
فصل دوم-بهای خواسته.....	۴۸
فصل سوم-جریان دادخواست تا جلسه رسیدگی.....	۵۱
مبحث اول-جریان دادخواست.....	۵۱
مبحث دوم-ابلاغ.....	۵۲
مبحث سوم-ایرادات و موانع رسیدگی.....	۵۸
فصل چهارم-جلسه دادرسی.....	۶۴
فصل پنجم-توقیف دادرسی و استرداد دعوا و دادخواست.....	۶۷
فصل ششم-امور اتفاقی.....	۶۹

۶۹.....	مبحث اول-تأمین خواسته
۶۹.....	۱-درخواست تأمین.....
۷۳.....	۲-اقسام تأمین.....
۷۵.....	مبحث دوم-ورود شخص ثالث.....
۷۶.....	مبحث سوم-جلب شخص ثالث.....
۷۸.....	مبحث چهارم-دعای متقابل.....
۷۹.....	مبحث پنجم-اخذ تأمین از اتباع دولتهای خارجی.....
۸۰.....	فصل هفتم-تأمین دلیل و اظهارنامه.....
۸۰.....	مبحث اول-تأمین دلیل.....
۸۲.....	مبحث دوم-اظهارنامه.....
۸۲.....	فصل هشتم-دعای تصرف عدوانی، ممانعت از حق و مزاحمت.....
۹۰.....	فصل نهم-سازش و درخواست آن.....
۹۰.....	مبحث اول-سازش.....
۹۱.....	مبحث دوم-درخواست سازش.....
۹۳.....	فصل دهم-رسیدگی به دلایل.....
۹۳.....	مبحث اول-کلیات.....
۹۴.....	مبحث دوم-اقرار.....
۹۵.....	مبحث سوم-اسناد.....
۹۵.....	الف-مواد عمومی.....
۹۸.....	ب-انکار و تردید.....
۹۹.....	ج-ادعای جعلیت.....
۱۰۱.....	د-رسیدگی به صحت و اصالت سند.....
۱۰۳.....	مبحث چهارم-گواهی.....

۱۰۷	مبحث پنجم-معاینه محل و تحقیق محلی
۱۰۹	مبحث ششم-رجوع به کارشناس
۱۱۳	مبحث هفتم-سوگند
۱۱۸	مبحث هشتم-نیابت قضایی
۱۲۰	فصل یازدهم-رای
۱۲۰	مبحث اول-صدور و انشاء رای
۱۲۱	مبحث دوم-ابلاغ رای
۱۲۲	مبحث سوم-حکم حضوری و غیابی
۱۲۳	مبحث چهارم-واخواهی
۱۲۵	مبحث پنجم-تصحیح رای
۱۲۵	مبحث ششم-دادرسی فوری
۱۲۹	باب چهارم-تجدیدنظر
۱۲۹	فصل اول-احکام و قرارهای قابل نقض و تجدیدنظر
۱۳۰	فصل دوم-آرای قابل تجدیدنظر
۱۳۵	فصل سوم-مهلت تجدیدنظر
۱۳۸	فصل چهارم-دادخواست و مقدمات رسیدگی
۱۴۲	فصل پنجم-جهات تجدیدنظر
۱۴۷	باب پنجم-فرجام خواهی
۱۴۷	فصل اول-فرجام خواهی در امور مدنی
۱۴۷	مبحث اول-فرجام خواهی و آرای قابل فرجام
۱۴۹	مبحث دوم-موارد نقض
۱۵۱	مبحث سوم-ترتیب فرجام خواهی
۱۵۵	مبحث چهارم-ترتیب رسیدگی

.....	مبحث پنجم-مهلت فرجام خواهی	۱۵۷
.....	مبحث ششم-اقدامات پس از نقض	۱۵۸
.....	مبحث هفتم-فرجام تبعی	۱۶۱
.....	فصل دوم-اعتراض شخص ثالث	۱۶۲
.....	فصل سوم-اعاده دادرسی	۱۶۴
.....	مبحث اول-جهات اعاده دادرسی	۱۶۴
.....	مبحث دوم-مهلت درخواست اعاده دادرسی	۱۶۵
.....	مبحث سوم-ترتیب درخواست اعاده دادرسی و رسیدگی	۱۶۶
.....	باب ششم- مواعد	۱۷۰
.....	فصل اول-تعیین و حساب مواعد	۱۷۰
.....	فصل دوم-دادن مهلت و تجدیدموعد	۱۷۱
.....	باب هفتم-داوری	۱۷۳
.....	باب هشتم-هزینه دادرسی واعسار	۱۸۹
.....	فصل اول-هزینه دادرسی	۱۸۹
.....	فصل دوم-اعسار از هزینه دادرسی	۱۹۵
.....	باب نهم-مطالبه خسارت	۱۹۸
.....	فصل اول-کلیات	۱۹۸
.....	فصل دوم-خسارت	۱۹۹
.....	فصل سوم-مستثنیات دین	۲۰۲
.....	سایر مقررات:	۲۰۳
.....	قانون وظایف و اختیارات رئیس قوه قضایه	۲۰۸
.....	قانون نحوه اجرای محکومیتهای مالی	۲۱۰

آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۶ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی	۲۱۷
مصوب ۲۶ اردیبهشت ۱۳۷۸	۲۱۷
لایحه قانونی راجع به معافیت بنیاد مستضعفان از پرداخت هزینه	
دادرسی در تمام مراجع قضائی مصوب ۱۷ بهمن ۱۳۵۸ شورای انقلاب	۲۲۴
جمهوری اسلامی ایران	۲۲۴
قانون استفاده بعضی از دستگاهها از نماینده حقوقی در مراجع قضائی و	
معافیت بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از	
پرداخت هزینه دادرسی مصوب ۷ خرداد ۱۳۷۴	۲۲۴
قانون اعسار مصوب ۲۰ آذر ۱۳۱۳ با اصلاحیه‌های بعدی	۲۲۵
فصل اول - اعسار در مورد مخارج محاکمه	۲۲۵
فصل دوم - اعسار در مورد محکوم به	۲۲۵
فصل سوم - مقررات جزائی	۲۲۶
فصل چهارم - مقررات مختلفه	۲۲۷
ماده (۱۸۹) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و	
فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۲۳۰
آیین نامه اجرایی ماده (۱۸۹) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی،	
اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۲۳۱

شماره ۳۷۱۰-ق

۱۳۷۹/۱/۲۱

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای سید محمد خاتمی
ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

لایحه شماره ۱۵۹۱۸/۶۲۱۱۰ مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۳ دولت در مورد
آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب که در جلسه علنی روز
یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی
تصویب و به تایید شورای نگهبان رسیده است در اجرای اصل
یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی به پیوست ارسال
می گردد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

۱۳۷۹/۲/۵

شماره ۲۸۳۲

قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب که در جلسه
علنی روز یکشنبه مورخ بیست و یکم فروردین ماه
یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در
تاریخ ۱۳۷۹/۱/۲۸ به تایید شورای نگهبان رسیده و طی نامه
شماره ۳۷۱۰-ق مورخ ۱۳۷۹/۱/۳۱ واصل گردیده است به پیوست
جهت اجراء ابلاغ می گردد.

رئیس جمهور - سید محمد خاتمی